

Učební osnova předmětu

Základy společenských věd

Studijní obor: Stavebnictví

Zaměření:	Pozemní stavitelství
Forma vzdělávání:	denní
Celkový počet vyučovacích hodin za studium:	101 1.ročník: 35 týdnů po 1 hodině 2.ročník: 34 týdnů po 1 hodině 3.ročník: 32 týdnů po 1 hodině
Platnost:	od 1. 9. 2009 do 31. 8. 2013

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl předmětu

Cílem předmětu je seznámit žáka se společenskými, hospodářskými, politickými a politickými aspekty současného života, psychologickými, etickými a právními kontexty mezilidských vztahů tak, aby žák dokázal získané znalosti a dovednosti z těchto oblastí využít v praktickém životě. Směřuje nejen k poznatkům a dovednostem, ale také k pozitivnímu ovlivňování hodnotové orientace žáků, k tomu, aby z nich byli slušní lidé a jednali zodpovědně vzhledem k sobě, ale také veřejnému zájmu. Učí je rozumět světu, v němž žijí, učí je kriticky myslet a nenechat se manipulovat.

Předmět navazuje na výchovu k občanství na základní škole a hlouběji ji rozvíjí na středoškolské úrovni. Opírá se o poznatky z dějepisu a zeměpisu, neboť s těmito vyučovacími předměty úzce souvisí.

Charakteristika učiva

Předmět zahrnuje učivo, které spadá do několika společenskovedních disciplín. Zahrnuje problematiku z oboru psychologie, sociologie, politologie, práva a filozofie. V problematice psychologie je žák veden k pochopení sebe sama jako jedinečné osobnosti, ale i druhých lidí. Obsahuje také problematiku náročných životních situací, zásad úspěšné mezilidské komunikace a prevenci duševních poruch.

V problematice sociologie je žák veden ke schopnostem porozumět sobě jako účastníku sociálních vztahů a členu společenských skupin, zejména manželství a rodiny. Zahrnuje také problematiku sociálně patologických jevů a problémy spojené s procesem globalizace.

Okruh politologie seznamuje žáka s tematikou státu, významem státních symbolů a fungování demokratického politického systému v ČR a participací občanů na něm. Žák si má uvědomit význam ochrany lidských práv a seznámit se s organizacemi na jejich ochranu.

Oblast práva má za úkol poskytnout žákům orientaci v právním systému ČR.

Tematický okruh filozofie umožňuje žákům poznat filozofické problémy a jejich řešení v rámci různých filozofických škol od antiky až po současnost.

Pojetí výuky

Charakter učiva umožňuje, aby vyučující využíval jak frontální výuku, tak práci ve skupinách, navozoval diskusi, kde mohou žáci vyjádřit své názory a postoje. Poznatky a dovednosti, o které učitel usiluje směřují k využití v praktickém životě žáků. Kromě výuky ve třídě se žáci zúčastní i projektového učení a výuku vhodně doplní tematické exkurze.

Hodnocení výsledků

Vychází z platného klasifikačního řádu, ke kontrole vědomostí a dovedností slouží písemné a ústní zkoušení. Součástí hodnocení je i vypracování a přednesení referátu nebo seminární práce na předem zadané téma, popř. realizace skupinového projektu. Součástí hodnocení je i to, jak žák svojí aktivitou napomáhá zdárnému průběhu vyučování.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a průřezových témat:

Předmět rozvíjí tyto klíčové kompetence žáků:

- pracovat s učebnicemi, studijní literaturou, internetem
- učit se kultivovaně vyjadřovat, používat správně společenskovední pojmy, formulovat vlastní argumenty podložené názorem
- diskutovat o problematice učiva
- uvědomovat si potřebu dalšího vzdělávání
- zajímat se o společenské dění u nás i ve světě
- dbát na dodržování zákonů, jakož i pravidel chování, jednat v souladu s morálními principy

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a průřezových témat

Přínos klíčových kompetencí a průřezových témat:

Stěžejní kompetence žáka jsou v předmětu základy společenských věd rozvíjeny v rámci tematických okruhů, které jsou soustředěny na oblasti každodenního života, na vztah člověka k lidem, společnosti, přírodě a vědecko-technickému pokroku. Rozvíjeny jsou zejména následující schopnosti:

- kompetence k učení
- kompetence k řešení problémů
- komunikativní kompetence
- personální a sociální kompetence
- občanské kompetence a kulturní povědomí
- kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám
- kompetence využívat prostředky ICT a pracovat s informacemi

Během výuky jsou začleněna průřezová témata:

- člověk a životní prostředí
- informační a komunikační technologie
- člověk a svět práce
- občan v demokratické společnosti

Výsledky vzdělávání:	Učivo:	Počet hodin:
- přistupuje kriticky k masmédiím.	Svobodný přístup k informacím - masová média a jejich funkce, kritický přístup k médiím.	2

3. ročník: 1 hodina týdně, celkem 32

Výsledky vzdělávání:	Učivo:	Počet hodin
Žák: - uvede příklady občanskoprávních vztahů; - rozliší hlavní typy pojmenovaných smluv; - vysvětlí, k čemu slouží občanské soudní řízení.	Občanské právo - pojem a obsah občanského práva; - autorská práva; - typy občanskoprávních smluv; - občanské soudní řízení.	4
- vysvětlí, v čem spočívá právní význam manželství a rodiny; - na konkrétních případech uvede okolnosti vylučující vznik manželství; - objasní možnosti náhradní výchovy dětí a uvede její význam.	Rodinné právo - vznik a zánik manželství; - náhradní výchova dětí a význam rodiny.	4
- uvede základní náležitosti platné pracovní smlouvy; - orientuje se v možnostech vzniku a zániku pracovního poměru; - zná vzájemné povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů.	Pracovní právo - vznik, změna a zánik pracovního poměru; - pracovní smlouva; - důležitost znalosti; pracovněprávních předpisů s ohledem na profesní život / zápočtový list, dovolená, pracovní doba, prac. neschopnost, osobní překážky.	4
- vysvětlí, jaké otázky řeší filozofie a popíše vznik filozofie; - demonstruje na příkladech znalost základních filozofických otázek; - používá vybraný pojmový aparát; - zaujímá kritické stanovisko ke světu a k sobě samému; - uvědomuje si odpovědnost za své názory; - rozliší a uvede na příkladech, jak se proměňovalo filozofické myšlení v dějinách;	Člověk a svět (praktická filozofie) Vznik filozofie a její význam v životě člověka - lidské myšlení v předfilozofickém období, mýtus, předmět filozofie; - filozofické disciplíny; - vztah filozofie k jiným formám vědění; - vznik filozofie a základní filozofické problémy. Počátky filozofického myšlení - jednotlivé filozofické školy od vzniku až po helénistickou etapu.	15

Výsledky vzdělávání:	Učivo:	Počet hodin:
<ul style="list-style-type: none"> - debatuje o praktických filozofických a etických otázkách. - vysvětlí smysl etiky pro život člověka a fungování společnosti; - vysvětlí a odliší obsah pojmů etika a etiketa - objasní na konkrétním příkladu mravní rozhodování člověka. 	<p>Proměny filozofického myšlení v dějinách</p> <ul style="list-style-type: none"> - středověk, renesance, reformace, osvícenství, filozofie 19. století; hlavní filozofické směry 20. století - česká filozofie; - význam filozofie v životě člověka. <p>Etika a její předmět</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní pojmy etiky, mravní hodnoty a normy , mravní rozhodování a odpovědnost. <p>Morálka a mravnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - mravní hodnoty a normy; - svoboda vůle a svědomí; - svědomí a lidské jednání; - pocit a pojem viny; - svobodná vůle a lidská činnost. 	
<ul style="list-style-type: none"> - uvede v čem spočívají základní soudobé principy morálky a mravnosti; - vysvětlí, proč jsou lidé za své postoje a jednání odpovědni jiným lidem; - rozliší na různých životních situacích(rodina,práce,politika)mravné a nemravné,morální a nemorální z hlediska obecně uznávaných principů mravnosti a morálky. 	<p>Praktická etika</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní mravní povinnosti člověka. 	5